

Tři jsme knížečky teď, ač pět nás nedávno bylo;
Naso, původce náš, před pěti přednost dal třem.
Kdybys, čtenáři, již nás nemohl s požitkem čísti,
aspoň se zmenší tvá trýzeň, bude-li o dvě nás míň.

KNIHA PRVNÍ

Do srdce raněn

Chtěl jsem rozměrem vážným již vyprávět o krutých válkách,
o bojích — v žádoucí shodě měla být látka i takt.
Sudý i lichý verš byl stejný; však tomu se Amor
zasmál a ze sudých veršů tajně mi po stopě vzal.
„Kdopak ti, nezbedný chlapče, dal na moje básně to právo?
Pěvci jsou ve službách Múz, nejsme přec v područí tvém!
Což kdyby Minervě plavé tak Venuše chtěla vzít zbraně,
naopak Minerva plavá pochodně rozmávat v žár?
Kdo by schvaloval to, aby Ceres nad lesy vládla
a aby Diana s toulcem polím svůj určila řád?
Foiba s krásnými vlasy kdo chtěl by vyzbrojit ostrým
oštěpem, zatímco Mars na zvučnou lyru by hrál?
Veliké království máš a přespříliš mocné, můj chlapče,
proč tedy, ctizádostivče, novou chceš uchvátit moc?
Či snad je všechno už tvé, i údolí pod Helikónem?
Což ani Foibos svou lyrou nebude nadále jíst?
Kdykoli první verš se vydaří na nové stránce,
hned pak nejbližší verš oslabí úsilí mé.
Vždyť mi pro lehčí rytmus teď chybí příhodná látka:
dívka s dlouhými vlasy anebo mladistvý druh.“

Takto jsem nařikal já: on vzápětí otevřel toulec,
vytáhl z něho šíp, stvořený k záhubě mé,
kolenem mocně napjal své lučiště v oblouk a řekl:
„Tady máš, básníku, námět, jemu teď věnuj svůj zpěv!“
Zle bude se mnou! Ten chlapec měl přesný zásah svým ší-
pem!
Hořím, a srdce dřív volné Amor teď pod mocí má. . . .

Jak si mám vysvětlit to, že polštář se zdá mi tak tvrdý,
to, že neleží v klidu příkrývky na lůžku mém,
že jsem tu předlouhou noc jen promarnil, aniž jsem usnul,
znavené kosti že bolí, jak jsem se zmítal sem tam?
Kdyby mě týrala láska, to přece jen myslím bych poznal;
či se snad prohnáně vplíží, škodí mi ukrytou lstí?
Bude to tak: již tenounké šípy mi uvázly v srdci,
ovládl Amor mou hrud', krutě si počíná v ní.
Měl bych se vzdát, či vzepřít — a náhlý oheň tím zvětšit?
Vzdejme se! Lehké je břímě, klidně když umíš je nést.
Viděl jsem plameny růst, když se pochodní točí a mává,
viděl pak hasnout, když nikdo dále s ní netřásl již;
hubu i vzpurný kůň si pohmoždí o tvrdou uzdu,
když si však na postroj zvykne, cítí již ohlávku míň.
Trýzní i Cupido víc a krutěji ty, co se brání,
méně pak ty, kdož sami hlásí se pod jeho jho.

Proto se hlásím i já: jsem, Amore, nová tvá kořist,
přemožen vztahuji ruce, vládu svou nade mnou měj.

. . .

Bylo tak parno a den již polední hodinu přešel;
na lůžko já jsem si lehl, údům jsem popřával klid.
Okno je zavřeno napůl a napůl je pootevřeno:
měl jsem takové přití, jaké as mívá kdy les,
jako je v soumraku přisvit, když slunce z oblohy mizí,
nebo když uplyne noc, ještě však nenastal den —
takové skrovné světlo buď dopřáno stydlivým dívkám,
ve kterém bázlivý stud doufá mít bezpečný kryt.
Hle, tu Corinna vchází, jen v košilku volnou se halí,
dva jí prameny vlasů skrývají bělostnou šij:
proslulá Semíramis prý vcházela v ložnici takto,
takto i Láis, již prý miloval kdekerý muž.

Košilku strhnu: tak tenká mi v pohledu vadila málo —
bránila se a chtěla košilku nechat si přec.
Že však vedla boj tak, jako žena, jež zvítězit nechce,
snadno jsem zvítězil nad ní — zradila sama svůj boj.
Jakmile před mým zrakem pak stanula, svlečena z roucha,
nikde na celém těle nebyla jediná z vad.
Jaká jsem ramena spatřil a jakých se dotýkal paží!
Jaká to krásná ňadra, příhodná sevřít je v dlaň!
Jaká to pevná hrud' a pod ní hlad'ouneký život!
Jaká to líbezná stehna, kyprý a nádherný bok!

K čemu část po části líčit? Co spatřil jsem, musel bych chválit;
k tělu tu nahou dívku stále a stále jsem tisk.
Nevíte, co bylo dál? My zemdleni ulehli oba . . .
Kěž se mi dostane často takových poledních chvílí!

Láska a vojna

Láska je vojna a boj, i Amor má zvláštní svůj tábor;
 tohle mi, Attiku, věř: láska je vojna a boj.
 Věk, jenž hodí se k válce, je neméně vhodný i k lásce:
 k hanbě je stařícký voják, k hanbě je stařecký chťič.
 Velitel u zdatných vojsk chce mít jen mladistvá léta,
 jaká i krásná dívka u svého druha chce mít.
 Voják i milenec bdí, spí na zemi jeden i druhý:
 jeden má u dveří milé, druhý má u vůdce stráž.
 Voják dalekou cestu má za úkol; pošli pryč dívku,
 rázně a bez konce bude milenec za ní se brát;
 přes hory neschůdné půjde i přes řeky zdvojené deštěm,
 prošlape navátý sníh. Bude-li přes moře plout,
 nebude vyčítat větrům, že vzdouávají hladinu mořskou,
 nebude hledat ni hvězdy příznivé k brázdění vod.
 Kdopak by jiný než voják neb milenec noční snes mrazy,
 sněhové vločky, jež hned provází mohutný déšť?
 Ke krutým nepřátelům jak vyzvědač jeden je poslán,
 druhý jak na nepřítele na soka upírá zrak.
 Onen obléhá města, ten práh své milenky kruté,
 voják vyvrací brány, milenec veřeje vrat.
 Často prospělo již vzít útokem vojáky spící
 a pak se zbrání v ruce kosit ten bezbranný dav;
 takto thráckého Rhésa též padaly divoké šiky,
 vy jste pak, zajatí koně, od svého pána šli pryč.
 Spánku ženatých mužů i milenci využívají:
 zatímco nepřítel spí, vytasí oni svou zbraň.
 Uniknout pod rukou strážcům a proplést se hlídačů davem
 voják i ubohý ctitel pokaždé za úkol má.
 Kolísá boj, je nejistá láska: kdo poražen, vstane,
 o kom bys tvrdil, že nikdy nemůže padnout, již kles.
 Proto ať ustane ten, kdo lásce zahálka říkal:
 láskou se zabývat má smělý a odvážný duch! . . .

I/9

Já jsem ti říkal: „Už přestaň s tím věčným barvením vlasů!“ —
 nyní už nemáš co barvit, všechna tvá kadeř je pryč.
 Mělas jim pokoj dát — co mohlo být bujnější nad ně?
 Sahaly po délce zad tam až, kde končí se bok.
 A tak hebounké byly, žes měla je obavu česat,
 jako as barevných Sérů převzácné tkaniny jsou
 nebo jak vlákna, jež pavouk si upřádá tenounkou nohou,
 v zákoutí trámů když splétá lehounké dílo jak dech.
 Nemělas černé přec vlasy a rovněž jsi neměla zlaté,
 odstín obou těch barev, nikoli jednu z těch dvou,
 jako as, sloupnem-li kůru, je zabarven vysoký cedr
 ve vlhkých údolích Ídy s výběžky tróadských hor.
 K tomu i poslušné byly a stokrát se natáčet daly,
 nikdy ti nezpůsobily nějakou bolest a žal.
 Jehlice nervalu je, je nervalu hřebene zuby,
 dívka, jež česala tě, bývala bezpečná vždy.
 Často se dala má paní i přede mou česat a nikdy
 jehlicí neporanila do paže dívenku tu. . . .

I/14

Nebezpečný potrat

II/13

Zatímco těhotné tělo chce troufale zbavit plodu,
 leží teď Corinna mdlá, nejistá životem svým.
 Podnikla, tajíc to mně, tak veliké nebezpečnoství,
 hněv si zaslouží ona, strach ho však odhání pryč.
 Vždyť přec počala ze mne, neb tak si to aspoň já myslím;
 často, co může se stát, za skutek pokládám již.

Nenič, co počato

II/14

Pomůžte dívkám žít v klidu a nekonat vojenskou službu,
 nemuset uchopit štít, stavět se v zuřivý šik,
 jestliže vlastní zbrání i bez boje utrpí rány,
 jestliže slepě si ruce vyzbrojí k záhubě své?
 Dívka, jež útlý plod se rozhodla vyrvat si první,
 pro útok na sebe samu zahynout měla v ten den!
 Patrně aby neměl tvůj život hanlivé vrásky,
 chystáš se podstoupit zápas, ve kterém o život jde?

Kdyby byl stejný způsob se zalíbil pradávným matkám,
 býval by jejich vinou vyhynul všelidský rod,
 takže by musel být stvořen, kdo opět by v pustém tom světě
 kameny házel, a tím lidstvo by obnovil zas.
 Kdyby se zdráhala Thetis, ta mořská bohyně, rádně
 donosit útězek — kdopak trójskou by vyvrátil říš? . . .

II/7

Což není krásná ta dívka, což skvěle se nevyšňořila?
 Cožpak nebyla často ona jen touhou mých snů?
 Ale já, ochablý zle, ji nadarmo v náručí držel,
 jakožto ostudný pařež ležel jsem na lůžku mdle,
 neschopen, i když jsem toužil, a stejně tak toužila dívka,
 užívat radostí lásky, neboť byl vysílen úd.
 Ona sic okolo krku mi vložila bělostné paže,
 bělejší, nežli bývá na horách napadlý sníh,
 v touze mi polibky tiskla, jež s jazykem sváděly zápas,
 přitom své stehýnko svůdné vložila pod stehno mně,
 stále mě zvala svým pánem a říkala lichotky něžné,
 jakož i obvyklá slova těšící ve chvílce té.

Ale můj netečný úd, jak kdyby ho bolehlav zasáh
 mrazícím účinkem svým, zhatil tak úmysl můj.
 Ležel jsem líně jak dřevo, jak mátoha, bezcenné břímě,
 nelze rozhodnout o tom, zda jsem byl tělo, či stín.
 Jakého dočkám se stáří, ač vskutku-li stáří se dočkám,
 když ani samotné mládí neplní příkaz svých let?
 K čemu jsem mladý a muž? Ach, stydím se za svoje léta!
 Pozná teď milenka má, že nejsem mladý ni muž.
 Takto i vestálka vstává, když jít má k svatému ohni,
 od bratra drahého sestra, které si váží a ctí.
 Nedávno však jsem dvakrát hned za sebou posloužil Chlidě,
 třikrát bělostnou Peithu, třikrát i Libu jsem měl.
 Vzpomínám, tuto službu když Corinna žádala na mně,
 devětkrát za krátkou noc doved jsem vyhovět jí.

Či je mé tělo tak mdlé snad účinkem prudkého jedu?
 Nebo snad škodí mi, běda, kouzelný nápoj a zpěv?
 Či snad babice zlá mi do vosku zaklela jméno
 a pak tenounkou jehlu do jater zabodla mi?
 Obilí zařikáváním se promění v neplodnou travu,
 účinkem zařikávání vyschnou i prameny vod,
 padají po zařikání i žaludy z dubu a z révy
 hrozny, ovoce klesá, aniž kdo větvemi trás.
 Nemůže tedy i úd být malátný účinkem kouzel?
 Patrně proto mé mužství nemohlo citlivé být. . . .

Ⓐ Ovidius: Ars amatoria

I/

O lásce neškodné chci a přípustných záletech zpívat,
nebude v básni mé tajit se jediný hřích.

Především snaž se najít, nač toužil bys upnout svou lásku,
kdo jako neostřílený poprvé nyní jdeš v boj;
další úkol je dívku, jež líbí se, prosbami získat;
třetí, aby tvá láska trvala po dlouhý čas.

Toto je směr. Můj vůz zde vyznačí závodní dráhu,
k tomuto cíli tryskem musím své spřežení hnát.
Dokavad lze a můžeš si porůznu bez uzdy jezdit,
vyber si, které bys řekl: „Ty se mi líbíš, jen ty!“
Ta však z ničeho nic ti nepadne z nebeských výšin,
očima po hodné dívce pátrati musíš ty sám.

Dobře ví každý lovec, kam klást má jelenům sítě,
dobře zná údolí, kde prodlévá divoký vepř.
Ptáček křoviny zná a rybář, jenž udici svírá,
ví zas, ve kterých vodách množství se prohání ryb.
Právě tak ty, kdo hledáš si předmět pro dlouhou lásku,
o místech pouč se dřív, dívek kde hemží se dost.
Nekáži tomu, kdo hledá, hned větrům svěřovat koráb,
nemusíš, abys ji našel, po dlouhé cestě se brát.
Nechť si Perseus přivez svou manželku od tmavých Indů,
nechť si Helenu spartskou trójský zas uchvátil muž,
tolik a také tak krásných i Řím ti poskytne dívek,
takže pak řekneš: „Je zde, cokoli krásy má svět.“
Kolik je v Tróadě klasů a kolik je na Lesbu hroznů,
ptáků co v listí se skrývá, kolik as v moři je ryb,
kolik je na nebi hvězd, i dívek je tolik v tvém Římě —
Venuše vládne dál v městě, v němž její Aeneas žil.

Budeš-li dívenkou jat, jež teprve dorůstá v letech,
skutečně taková dívka přijde ti na oči zde.
Chceš-li mít mladou, žen mladých se stovky budou ti líbit,
nebudeš vědět si rady, kterou si raději přát.
Anebo těší tě snad ta pozdní a moudřejší léta?
Věř mi, že také těch bude tu pořádný šik.

Sřez se narozenin

Ve velké posvátné bázni měj dívky své narozeniny;
to ať je neblahý den, v kterém jí musíš dát dar.
Chraň se, jak chceš, přec žena tě obere; najde už způsob,
jmění jak milenci rvát, jestliže touhy je pln . . .

Buď výmluvný

Uměním krásným se uč, to radím ti, mládeži římská,
ne abys hájila jen viníky mající strach;
jako i přísný soudce, i vybraný senát a národ
podlehne obratné řeči, dívka jí podlehne též.
Ať se však skrývá ta moc, svou výmluvnost na odiv nestav,
nechť se chrání tvá ústa trapných a nápadných slov.
Kdopak, kdo zdravý má rozum, jde před něžnou milenkou
řečnit?

Často i přehnaný dopis nelibost vyvolal v ní.
Užívej obvyklých slov, mluv tak, abys důvěru vzbudil,
navíc však lichotky piš, jak bys k ní mluvil ty sám.

Ne hejskovství, ale prostá elegance

Nesmíš však v oblibě mít si želižkem kadeřit vlasy,
také sžíravou pemzou nedři si holeně své!
Tohle ať činí ti, kdo hlučně při fryžské písni
matku Kybelu slaví křikem a výskotem svým.
Poněkud nedbalý zjev spíš k mužům se hodí. Tak Théseus
Ariadnu si odnes, aniž měl pěstěný vlas;
zaplála k Hippolytovi kdys Faidra, ač málo se zdobil;
Adónis, stvořený pro les, miláčkem bohyně byl.
Čistotu v oblibě měj, buď z cvičiště opálen také,
rovněž ať padne ti toga, čistá a beze všech skvrn.
Neměj stroupkatý jazyk, ať zuby jsou bez všeho kazu,
noha ať v nepevné botě nepluje volně sem tam,
nedej se nedbale stříhat a nevzhledně hyzdit si vlasy,
holení vousů i účes obratným rukám vždy svěť!
Nenech si přečnivat nehty a neměj za nimi špínu,
nikdy ať z nosní dírky chloupek ti netrčí ven.
Nedráždí nikomu čich ni potem, jenž po kozlu páchne,
nechť ti z páchnoucích úst nevane odporný dech.
Ostatní provádět ponech všem rozverným dívkám a tomu,
kdo jak zvrácený muž s mužem se stýkati chce.

Chraň se důvěrných přátel

Varovat mám tě, či truchlit, že sloučeno se zlem vše dobré?
Věrnost je prázdné jen slovo, přátelství slovo jen jest.
Běda, jak bezpečné není svou milenkou před druhem chválit!
Jestli tvé uvěří chvále, začne jí nadbíhat sám.
Milenkou Achilleovu však neznectil Patroklos věrný;
pokud jde o Peirithoa, Faidra je počestná dál.
Pyladés Hermionu měl v lásce jak Athénu Foibos,
čím ti byl, Heleno, Kastór, tím zase Foibos byl jí.
Jestliže v totéž kdo doufá, ať doufá, že jablka zrodí
vrba — a uprostřed řeky zatouží vybírat med.

Hanebnost těší nás jen: dbá každý jen o vlastní rozkoš,
ta i přes bolest druhu přichází každému vhod.
Nepřátel (běda to zlo!) se nemusí milenec báti,
v číkoli věrnost však věříš, chraň se ho, abys byl jist.
Bratra i příbuzného, i milého druhu se varuj —
bude ti tahleta cháska opravdu nahánět strach. . . .

II / Pěstuj i ducha

Pěstuj i ducha, ať přečká, a přidruží ho k tělesné kráse — k pohřební hranici tvé potrvá toliko on.
 Také s nemalou péčí si šlechetným uměním musíš vzdělávat srdce a též ovládnout jazyky dva.
 Odysseus krasavec nebyl, však výmluvný byl, a co přesto Kirce i Kalypse božské způsobil milostných muk!
 Kolikrát Kalypsó lkala, že spěchá, a říkala stále, moře že příhodné není, aby moh veslovat pryč.
 Žádala znova a znova, ať vypráví o pádu Tróje, on pak jí, poněkud jinak, líčil často touž věc.
 Stanuli na břehu moře; i tam chtěla Kalypsó krásná zvědět, jak vůdce Rhésos krvavým osudem pad.
 On pak lehounkým proutkem (ten proutek náhodou držel) kreslí jí v hustém písku názorně, na co se ptá:
 „Tady je Trója,“ praví a vyznačil na břehu hradby,
 „tady máš Simoeis asi, tábor můj představ si zde!
 Zde byla pláň (i vyznačí pláň), tu skropil svou krví Dolón, když v noci chtěl vzít koně, ten Achillův skvost . . .
 Tady pak thráckého Rhésa se tyčily stany. Já v noci koně mu zajal a tudy nazpátek s nimi jsem jel.“
 Kreslil tam o mnoho víc, když najednou Tróju a Rhésův tábor i s jeho vůdcem odnesly přívaly vln.
 „Vidíš, jak velká jména,“ dí bohyně, „zničily vlny.
 Což na ně spoléhat smíš, až budeš spouštět svou loď?“
 Proto, ať kdokoli jsi, věř s rozvahou klamavé kráse, získej si o něco víc nežli jen tělesný vzhled.

Varuj se nevěry

Není však v nejprudším hněvu ni ryšavý kanec tak strašný, metá-li zuřivě psy do vzduchu vražedným klem, také ne lvice, když dává svým sajícím mláďatům věmě, neplane stočená zmije, na niž kdo bezděky šláp, takovým hněvem jak žena, když dopadne v manželském loži sokyni a svou zlost v tváři má zřetelně znát.
 Popadne oheň i meč, svou důstojnost odloží stranou, žene se, jak by ji posed Bakchos, ten rohatý bůh.
 Takto manželův zločin a zneuctěná manželská práva pomstila Médeia též strašlivě na dětech svých.
 Druhá ukrutná matka je Prokné, dnes vlaštovka, kterou vidáš — doposud, hled', krvi má značenou hruď.
 Nevěra zničí i pevnou a zničí i souladnou lásku — nechať se rozvázný muž varuje zločinů těch.
 Ale já nechci jak soudce vás zavázat jedině ženě, sotva je schopna i vdaná zachovat věrnost, ví bůh.
 Laškujte, ale svůj hřích vždy neškodným úskokem skryjte, nikdo ať nehledá slávu ve vlastním prohřešku svém.
 Nikdy jí nedávej dar, jež mohla by poznat pak jiná, také bujaré kousky nedělej ve stejný čas;
 aby tě nepřistihla tvá žena v místech jí známých, nemůžeš s každou se scházet na jednom místěčku jen!
 Kdykoli budeš jí psát, sám prohlédni napřed svůj celý dopis — mnohé v něm vyčtou více, než poslal jsi jim.
 Právem vrací zpět ránu a brání se zhrzená láska, nad čím nedávno lkala, způsobí, abys lkal ty.
 Dokud byl Agamemnón jen s jedinou spokojen, byla cudná; poklesla v kal, až když se provinil muž.
 Zaslechla, kterak Chrýsés šel nadarmo za dceru prosit se snítkou vavřínu v ruce, s posvátnou stužkou jak kněz; zaslechla, Briséovno, jak truchlilas, když si tě vedl, i jak se prodloužil boj průtahy pro hnusný čin — o tom však zaslechla jen — a Kassandru viděla sama (vítěz se ukořistěné hanebnou kořistí stal); Aigistha přijala proto i v srdce, i v lůžko, a tím se pomstila Klytaiméstra na muži hřešícím zle.

Vyjdou-li najevo přece tvé činy, ač dobřeš je tajil, i když už zjevné jsou, stále je popírej dál.
 Nebuď pak poníženější a vlídnější nežli kdy jindy, mnoho je důkazů v tom, špatné že svědomí máš.
 Přitom však nešetři mužství, vždyť v jednom je smíření všechno:
 popři jí objetím lásky, jinou žes miloval dřív.

III / Péče o zevnějšek

Začnu pěstěním těla: dá víno pěstěná réva, osení do výše ční, jestli se pěstuje zem.
 Krása je od bohů dar, však která se pyšnit smí krásou? Veliké části vás žen chybívá takový dar.
 Péče vám sličnosti dodá, však sličnost bez péče zvadne, i když snad sličností svou Venuši podobné jste.

Umění smíchu, pláče a mluvy

Budeš-li černé mít zuby neb velké a nakřivo rostlé, přitom však budeš se smát, utrpíš nejvíce škod.
 Dívky (kdo by to věřil!?) se dokonce učí i smíchu, chtějí i po této stránce získat si půvabný vzhled.
 Otvírej mírně ústa, měj dolíčky na obou tvářích, přitom kořeny zubů zakrývej okrajem rtů.
 Nesměj se stále a stále, až křeč tě v slabinách svírá, jakousi ženskou něhou zvoniti musí tvůj smích.
 Jedné zvrácený chechtot zas ústa ošklivě zkříví, druhá se při smíchu třese — myslel bys, že je to pláč;

jiná zas, když se směje, tak hřmotně a odporně vřeští, jako když oslice hnusná ze mlýna hýká a řve.

Kam se až umění dere? I půvabně slzet se učí, na všechny způsoby pláčí, kdykoli zachce se jim.
 Což když některé ženy i komolí výslovnost hlásek, a tak jazyku nutí nezvyklou šišlavou řeč?
 Hledají půvab i v chybě, když ledacos vysloví špatně, učí se mluvit hůř, nežli jak dovedly dřív.

III/

Zpěv a hudba

Seirény, obludy mořské, svým zpěvným, kouzelným hlasem zdržely každý koráb, jakkoli rychle se hnál.

Ty když Odysseus slyšel, svých pout se bezmála zbavil, napřed už druhům svým nalepil do uší vosk.

Zpěv má vábivou moc, ať dívka učí se zpívat (mnohé už místo krásy na scestí zavedl zpěv); někdy ať notují si, co v divadlech odposlouchají, někdy ať bujná píseň v egyptském nápěvu zní.

Vzdělaná žena, jak soudím, má umět do levé ruky kitharu vzít a pravou tepátkem na struny hrát.

Orfeus thrácký svou lyrou kdys dojímal skály i šelmy, pohnul podsvětím proudem, jakož i trojhlavým psem; kameny, Amfione, jenž řádně jsi pomstil svou matku, ochotně při tvé písni v nové se skládaly zdi; také je známá pověst i o lyře Aríonově:

delfína, i když byl němý, okouznil zvuk jeho strun.

Nauč se na obě ruce i na harfu radostnou zahrát, hodí se její tóny ke sladkým žertům a hrám.

My, kdož píšeme básně, ať posílat smíme jen básně: k lásce se víc než kdo jiný hodí náš básnický sbor.

Chválu libivé krásy my hlásáme širému světu:

Nemesis má již slávu, slávu již Cynthie má, Lykóridu zná západ a právě tak východní země, mnozí se také ptají, kdo as je Corinna má.

Mimoto úskok a klam je vzdálen posvátným pěvcům, má i umění naše na naši povahu vliv.

Ctižádost netkne se nás, ni touha majetek získat, veřejné činnosti klnem, milujem lůžko a klid.

Snadno však uváznem v lásce a planeme mohutným žářem, s nesmírnou vlídností vás umíme milovat my.

Věru tím uměním vlídným se zjemňuje i naše srdce, s touto zálibou naší ve shodě kráčí i mrav.

Proto se chovejte vlídně, ó dívky, k posvátným pěvcům — božstvo přebývá v nich, mají i přízeň všech Múz.

Bůh jest trvale v nás a jsme též ve styku s nebem, také náš tvůrčí duch přichází z nadhvězdných míst.

Proto je hrozný čin chtít od moudrých básníků dary — běda mi! Jedinou dívku neleká hrozný ten čin!

Zdržte se zpočátku aspoň a nebudte hrabivé ihned — nevkročí nový ctitel, jakmile uvidí síť.

Chraňte se přítelkyň

Vzpomínám, jak jsem si postesk, že nutno se obávat druhů: avšak nemíří jenom na muže tento můj stesk.

Jestli se svěřovat budeš, pak jiné ti miláčka vyrvou, bude pak zajíc tvůj uháněn od jiných žen.

Dívka, jež propůjčuje tak ochotně lůžko i místnost, nebyla v objetí se mnou, věř mi to, jedenkrát jen.

Také nemějte k ruce až příliš půvabnou dívku — častokrát místo své paní ona se vzdávala mně.

Kam se já šílenec řítím? Proč s odkrytou hrudí se vrhám na nepřitele a sebe zrazuji udáním svým?

Tomu, kdo na ptáky líčí, pták nepoví, kde by ho chytil, neučí zuřivé psy rychlému běhu ni laň.

Ale já nehledám prospěch. Co začal jsem, dokončím věrně, poskytnu bojovným ženám na svoji záhubu meč.

Avšak vraťme se k dílu a plujme bez zatížení, aby již přístavu svého dosáhl znavený člun.

Jistě už čekáš, že též tě k hostině provázet budu, žádáš i po této strážce, abych ti pokyny dal.

Zdrž se a přicházej pozdě, je v zdržení největší svůdnost — vítána budeš, když vstoupíš ladně až za svitu lamp.

I když jsi ošklivá, budeš se opilým jevit jak krásná, úkryt pro tvoje vady poskytně samotná noc.

Pokrm prsty si ber, jest jakýsi půvab i v jídle; nesmíš se špinavou rukou umazat všude kol úst.

Napřed se nenajež doma, leč ustaň už před nasycením, jez tam i něco méně, nežli jak mohla bys jíst.

Kdyby snad uviděl Paris svou Helenu při jídle hltat, jal by ho odpor a řek by: »Hloupoučkou kořist to mám!«

Pro dívky vhodnější jest a více jim sluší, když pijí — lahodné víno se s láskou nesnáší nikterak zle.

Pij jen, co unese hlava a dokud jsou rozum a nohy pevné; jedinou věc spatřovat dvojmo se chraň.

Odporný zjev je žena, když leží nalitá vínem — soulož i nejhorší snést zaslouží takový tvor!

Také bezpečné není již u stolu podlehnout spánku — ve spánku může se stát leccjaký hanebný čin.

Na sta je způsobů lásky

Stydím se učít vás dál, však milostná Venuše praví:

„Především to je mé dílo, nad čím se zardívá líc.“

Sebe ať každá zná a vzhledem k tělu si zvolte příhodný způsob — vždyť všem nesluší poloha táz.

Naznak ať leží ta, jež vyniká půvabnou tváří,

kteřá se zhlíží v svých zádech, záda svá na odiv stav!

Přes plece Meilanión si nohy klad Atalantiny:

má-li i dívka tvá krásné, také si takto je ber.

Malá ať „na koni jezdí“, že Hektór měl manželku dlouhou, nikdy si „na jeho koně“ nemohla sednout a jet.